

Η πρόκληση

Το Χαλάνδρι είναι ο μεγαλύτερος δήμος της Περιφερειακής Ενότητας Βόρειου Τομέα Αθηνών με έκταση 10.805 τετραγωνικά χιλιόμετρα και πληθυσμό 74.192 κατοίκους. Τα χρόνια μετά την οικονομική κρίση, οι πολιτικές ανάκαμψης επικεντρώθηκαν στη στήριξη της αγοράς. Ενώ αυτή η προσέγγιση επιδιώκει να παρέχει αναπτυξιακές λύσεις για την αναζωογόνηση της τοπικής οικονομίας, δημιουργούνται νέες προκλήσεις που έχουν να κάνουν με την τοπική ευημερία, την ανθεκτικότητα της πόλης και το πολύ σημαντικό τοπικό πολιτιστικό κεφάλαιο. Επομένως, ένα σημαντικό ζητούμενο είναι η ανάδειξη των πολλών στοιχείων πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς της πόλης με έναν ελκυστικό, καινοτόμο και συμμετοχικό τρόπο.

Το έργο Cultural H.ID.R.A.N.T. στοχεύει στην αντιμετώπιση των προκλήσεων συμβάλλοντας στην ενεργοποίηση του Δυναμικού Κρυμμένης Κληρονομιάς, φυσικού και πολιτιστικού, τόσο υλικού όσο και άυλου, επισημαίνοντας τη βελτίωση της τοπικής ευημερίας. Επιπλέον, στοχεύει στη δημιουργία μιας αλλαγής παραδείγματος στη σημερινή αντίληψη της περιφέρειας της Μητροπολιτικής Περιοχής της Αθήνας, σε σύγκριση με τις περιοχές του κέντρου, συμβάλλοντας στην προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η ιδέα

Ο κύριος στόχος είναι η ενεργοποίηση της τοπικής κρυμμένης πολιτιστικής κληρονομιάς για την ενίσχυση της τοπικής ευημερίας. Το Cultural H.ID.R.A.N.T. θα αξιοποιήσει το Αδριάνειο Υδραγωγείο ως μέσο για να φέρει στην επιφάνεια την πολιτιστική ταυτότητα της πόλης, την υλική και άυλη κληρονομιά αλλά και τους φυσικούς και ανθρωπογενείς πόρους. Ταυτόχρονα, η αναζωογόνηση της κοινότητας ή των κοινοτήτων της περιοχής, μέσω συμμετοχικών διαδικασιών τόσο για το σχεδιασμό του δημόσιου χώρου όσο και για πολιτιστικές δράσεις θα λειτουργήσει ως ένας καινοτόμος τρόπος για την συμμετοχή, την εμπλοκή, τη διάδραση και την ώσμωση των κατοίκων με την κουλτούρα της πόλης καθώς και το φυσικό περιβάλλον μέσα από τις «διαδρομές του νερού».

Σε αυτό το πλαίσιο, τρεις πτυχές του ίδιου του Αδριανείου Υδραγωγείου λειτουργούν συμπληρωματικά και διαμορφώνουν τρία πακέτα εργασίας (WP) που «συνομιλούν» απευθείας με το μνημείο και το στίγμα του στην πόλη:

A. Το Αδριάνειο Υδραγωγείο ως πολιτιστικό κοινό

Το πακέτο εργασίας 4 (WP4) ρίχνει φως σε απτές και άυλες πτυχές της πολιτιστικής κληρονομιάς, θέτοντας το Αδριάνειο Υδραγωγείο ως κεντρικό σημείο ταυτότητας της πόλης. Οι δραστηριότητες εδώ εστιάζουν στη συλλογή και επεξεργασία πολιτιστικών δεδομένων από τους κατοίκους, στην ανάδειξη των ιστοριών τους, στην από κοινού δημιουργία ενός τοπικού αρχείου καθώς και στην προβολή του. Η βιβλιογραφική και αρχειακή έρευνα, οι τοπικοί περίπατοι, η καταγραφή της προφορικής ιστορίας των γειτονιών και οι αισθητηριακή χαρτογράφηση θα διαμορφώσουν το τοπικό αρχείο. Αυτό το αρχείο θα περάσει στα χέρια της κοινότητας μέσω μιας σειράς πολιτιστικών και άλλων εκδηλώσεων.

B. Το νερό ως κοινό της πόλης

Το πακέτο εργασίας 5 (WP5) φέρνει στο φως το νερό ως σημαντικό στοιχείο του κρυμμένου υδραγωγείου αλλά και ως ζωτικό συστατικό της τοπικής κλη-

ρονομιάς. Ο στόχος είναι να χαρτογραφηθεί, να αναλυθεί και να προωθηθεί το υδραγωγείο του Αδριανού ως φυσικό και πολιτιστικό κοινό της πόλης. Στο ίδιο πακέτο εργασίας αναπτύσσονται εργαστήρια συμμετοχικού σχεδιασμού για το δημόσιο χώρο της περιοχής που συμβάλουν στην εμπλοκή των κατοίκων και στην αστική αναζωογόνηση. Παράλληλα, το έργο προτείνει μια καινοτόμο διαδικασία/μεθοδολογία για την επαναφορά των φυσικών πόρων σε στενή σχέση με τα μνημεία της κληρονομιάς μέσω των λεγόμενων «πολιτιστικών κρουνηών». Αυτά είναι μέρη, αλλά και δραστηριότητες, άτομα, δίκτυα και σχέσεις που διαδίδουν πολιτιστική μηνύματα σε όλη την πόλη μαζί με την κινητή παροχή νερού.

Γ. Η δικτύωση στις γειτονίες της πόλης

Το πακέτο εργασίας 6 (WP6) αφορά στον προγραμματισμό για και μαζί με τις κοινότητες. Συνδυάζει δραστηριότητες για την κοινοτική εμπλοκή στο όραμα του Cultural H.ID.R.A.N.T. μέσα από πολιτιστικές και άλλες δράσεις που θα ενσωματωθούν στο Φεστιβάλ Ρεματιάς που διοργανώνεται κάθε χρόνο από τον Δήμο Χαλανδρίου. Παράλληλα, δημιουργείται μια άτυπη κοινότητα Αλληλέγγυας Οικονομίας του Νερού με στόχο την ενσωμάτωση του νερού από το Αδριάνειο Υδραγωγείο στις γειτονίες της πόλης.

Τέλος, το πακέτο εργασίας της επένδυσης (Investment – WP7) έχει ως στόχο την ανάπλαση και τις τοπικές παρεμβάσεις σε μια έκταση περίπου 8.500 τ.μ. δημόσιου χώρου, την κατασκευή συστήματος αρδευτικού δικτύου νερού 5km και την προμήθεια 2 υδροφόρων.

Η καινοτομία

Η προτεινόμενη λύση έχει διάφορες καινοτόμες πτυχές:

- Επαναπροσεγγίζει την πολιτιστική κληρονομιά πέρα από τη συνηθισμένη «επίσκεψη μνημείων». Στοχεύει στην ανασύσταση της σύγχρονης αξίας χρήσης των πολιτιστικών αγαθών μέσα από το νερό αναπτύσσοντας δικτυώσεις και μια κοινότητα νερού. Ως αποτέλεσμα, το νερό γίνεται πρεσβευτής της πολιτιστικής κληρονομιάς, ενώ η πολιτιστική κληρονομιά συμβάλλει στη βιώσιμη χρήση του νερού.
- Εστιάζει στην εκ νέου ανάδειξη του μνημείου με στόχο τη βελτίωση της τοπικής ευημερίας μέσα από διάφορες οδούς:
  - α. προτείνοντας συμμετοχικές διαδικασίες προκειμένου να εμπλακούν οι κάτοικοι στη διαχείριση του φυσικού τους πόρου και της πολιτιστικής κληρονομιάς,
  - β. καλλιεργώντας μια αίσθηση κοινότητας και
  - γ. αναπτύσσοντας ποιοτικούς χώρους πρασίνου, προσβάσιμους από όλες και όλους.
- Προωθεί το όραμα της ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς στην περιφέρεια της Μητροπολιτικής Περιοχής της Αθήνας, πέρα από το ιστορικό κέντρο. Με αυτόν τον τρόπο, στοχεύει στη δημιουργία εναλλακτικών προτάσεων για την προώθηση του Χαλανδρίου, πέρα από μια περιοχή αναψυχής και διασκέδασης, συμβάλλοντας σε πιο ενδογενείς, ανθεκτικές και βιώσιμες στρατηγικές αστικής ανάπτυξης.

Συμμετέχουν στη δράση

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΡΕΜΑΤΙΑΣ || ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ
2ο, 3ο, 4ο ΛΥΚΕΙΑ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ || 3ο, 6ο, 7ο, 8ο ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ
12ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ

Cultural Hidden
Identities ReAppear
through Networks
of WaTer

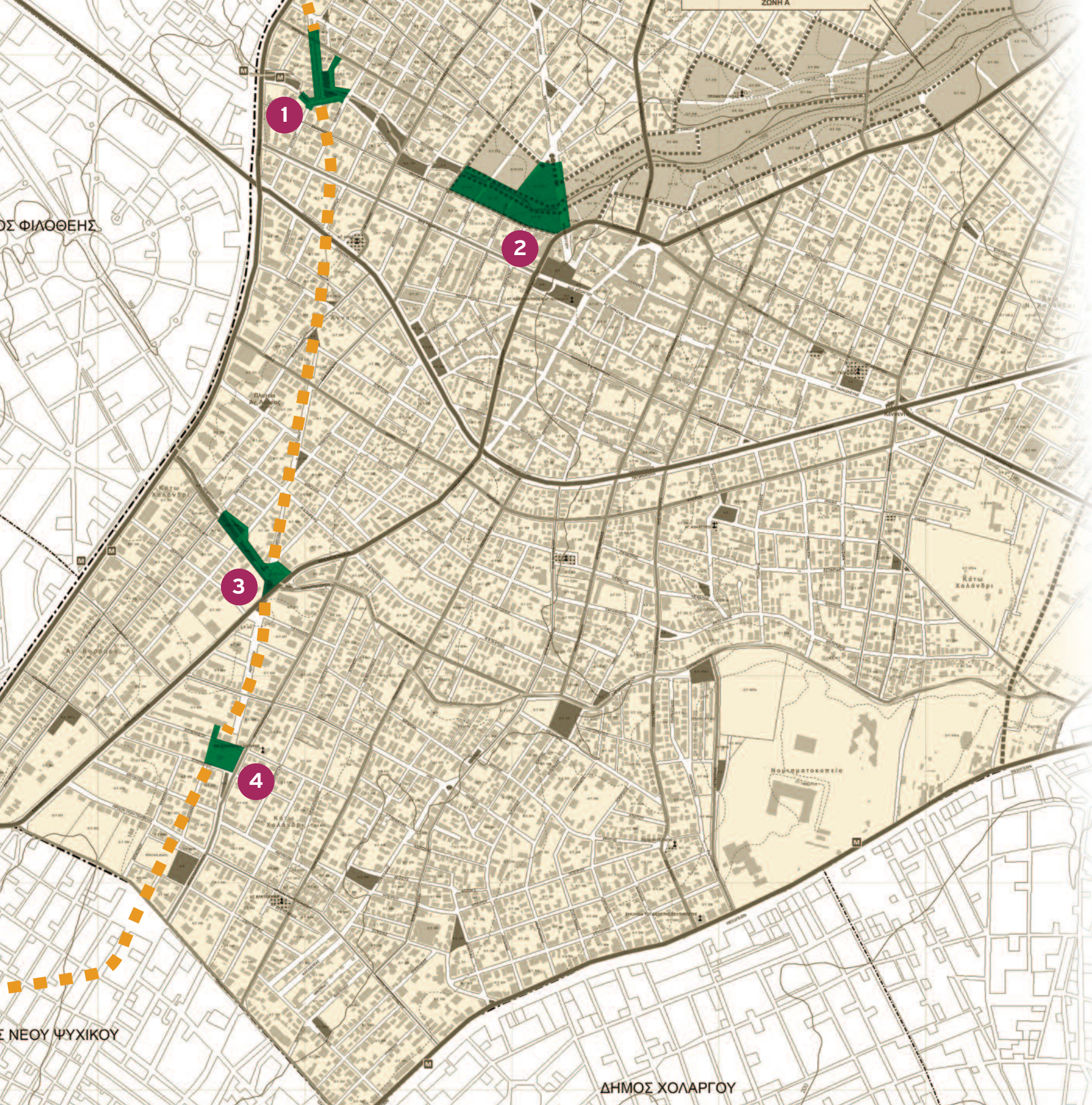
CULTURAL
HIDRANT

ΟΙ ΚΡΥΜΜΕΝΕΣ
ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ
ΕΠΑΝΕΜΦΑΝΙΖΟΝΤΑΙ
ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΚΤΥΑ ΝΕΡΟΥ
ΤΟΥ ΑΔΡΙΑΝΕΙΟΥ ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΟΥ

1

Ανάπλαση οδού Ελ Αλαμίν
1ο Αντλιοστάσιο-δεξαμενή

2

Ανάπλαση στην Παραρρέματι
Ζώνη και στην οδό Γυφτοπούλου

3

Ανάπλαση οδού Κόδρου
2ο Αντλιοστάσιο

4

Ανάπλαση οδού Επτανήσου

Διαδρομή αρχαίου έργου